

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Навчально-науковий інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНН ІПКВК

(Харченко В.Ф.)

_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна й гуманітарна політика органів місцевого самоврядування

вид дисципліни, шифр за ОП	<i>вибіркова, ПП В.03</i>
семестр	<i>3</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>5</i>
форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>менеджменту і публічного адміністрування</i>

для здобувачів вищої освіти:

рівень вищої освіти	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
спеціальність	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
форма навчання	<i>денна, вечірня</i>

2020 – 2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розробники:

Прізвище та ініціали	Посада, email	Науковий ступінь, вчене звання	Підпис
Калашнікова Х.І.	Доцент кафедри МіПА, <u>Khrystyna.Kalashnikova@kname.edu.ua</u>	канд. екон. наук, доцент	

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту і публічного адміністрування

Протокол від «01» вересня 2020 року № 2

Завідувач кафедри _____ (Новікова М.М.)

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає Освітньо-науковій програмі підготовки доктора філософії за спеціальністю Публічне управління та адміністрування

Гарант освітньої програми _____ (Гайдученко С.О.)

Схвалено на засіданні НМР ННІПКВК

Протокол від «07» вересня 2020 року № 2

Секретар НМР _____ (Цигенко А.Ю.)

1. Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна та гуманітарна політика органів місцевого самоврядування» є оволодіння аспірантами знаннями щодо теоретичних і практичних засад управління соціальним розвитком на рівні регіону та держави, сучасного стану соціальної політики та соціального захисту населення.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на базові знання з дисциплін «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності», «Управління науковими проектами», «Історія і філософія науки», «Державна інформаційна політика».

3. Результати навчання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	Результати навчання за дисципліною (<i>знати, вміти, мати навички, аналізувати тощо</i>)
<p>ПРН 6. Здатність планувати і здійснювати заходи державної соціальної і гуманітарної політики на місцевому рівні</p> <p>ПРН 9. Спроможність визначати фактори, що впливають на людський розвиток та аналізувати соціальні показники з метою підвищення рівня якості життя населення</p>	<p>Словесні, наочні, практичні (пояснювально-ілюстративний); аудиторні та дистанційні; розв'язання ситуацій; кейси; самостійна робота</p>	<p>Усне опитування; тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE; обговорення результатів самостійної роботи</p>	<p>ПРН 6.1 знати основи соціального та гуманітарного розвитку держави;</p> <p>ПРН 6.2 вміти визначати фактори, що впливають на людський розвиток та аналізувати основні соціальні показники;</p> <p>ПРН 6.3 усвідомлювати особливості соціального розвитку країни та визначати пріоритети розвитку суспільства за допомогою інструментів державного регулювання при дотриманні соціальної справедливості;</p> <p>ПРН 9.1 вміти здійснювати соціальну діагностику за допомогою використання соціально-економічних показників соціального розвитку та проводити аналіз процесів розшарування населення за рівнем доходів;</p>

			ПРН 9.2 визначати оптимальні способи та напрямки організаційного розвитку соціальних структур за рахунок створення належного ринкового законодавства; ПРН 9.3 планувати, формувати, здійснювати оцінку ефективності заходів державної політики соціального розвитку з метою підвищення рівня та якості життя населення.
--	--	--	--

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 Соціальна та гуманітарна політика органів місцевого самоврядування

Змістовий модуль 1 Теоретико-методологічні основи соціального розвитку

Розглядаються предмет, метод і завдання дисципліни, суб'єкти, механізми і інструменти соціальної політики, нормативно-правова основа управління соціальним розвитком, основні рівні дослідження соціальних відносин, соціальна політика в сфері розвитку соціальних відносин, соціоекономічний розподіл і соціальна нерівність, аналіз соціальної структури сучасного українського суспільства, аналіз індексу людського розвитку регіонів України на основі використання вітчизняних та світових методик.

Змістовий модуль 2 Діагностика соціального розвитку

Розглядається соціальна діагностика як необхідний елемент механізму оцінювання державного управління у сфері соціальної політики, функції діагностики соціального розвитку в системі механізму державного управління, міжнародні показники соціального розвитку та їх застосування для соціальної діагностики, світовий та вітчизняний досвід управління соціальним розвитком, управління процесами зрілого розвитку соціальних спільнот, міжнародні стандарти серії ISO, соціальний розвиток та соціальна адаптація в українському суспільстві.

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістові модулі	Кількість годин				
	усього	лек.	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ (семестр)	150	7	8	-	135
Змістовий модуль 1	70	4	4	-	62
Змістовий модуль 2	65	3	4	-	58
Індивідуальне завдання	-	-	-	-	-
Підсумковий контроль	15	-	-	-	15

6. Теми лекцій

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		
Предмет, метод і завдання дисципліни	Завдання та методологія дисципліни. Критерії соціального розвитку. Суб'єкти, механізми і інструменти соціальної політики.	1
Теоретико-методологічні засади соціального управління	Поняття, принципи та функції соціального управління. Нормативно-правова основа управління соціальним розвитком. Складові соціального розвитку. Визначення поняття "сталий розвиток".	1
Модернізація системи соціальних відносин	Основні рівні дослідження соціальних відносин. Соціальна політика в сфері розвитку соціальних відносин. Соціоекономічний розподіл і соціальна нерівність.	1
Теоретико-методологічні підходи до аналізу соціального розвитку	Соціальні показники. Аналіз соціальної структури сучасного українського суспільства. Аналіз індексу людського розвитку регіонів України на основі використання вітчизняних та світових методик.	1
Змістовий модуль 2		
Методологія та методи діагностики соціального розвитку	Соціальна діагностика як необхідний елемент механізму оцінювання державного управління у сфері соціальної політики. Функції діагностики соціального розвитку в системі механізму державного управління. Діагностика.	1
Показники соціального розвитку суспільства	Міжнародні показники соціального розвитку та їх застосування для соціальної діагностики. Світовий та вітчизняний досвід управління соціальним розвитком. Управління процесами зрілого розвитку соціальних спільнот.	1
Показники якості соціальних послуг	Соціальний моніторинг як вид соціальної діагностики. Перелік	0,5

	соціальних послуг. Міжнародні стандарти серії ISO.	
Особливості соціального управління в Україні	Соціальний розвиток та соціальна адаптація в українському суспільстві. Процес соціалізації. Інструменти соціальної політики.	0,5

7. Теми практичних (лабораторних) занять*

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин**
Змістовий модуль 1		
Предмет, метод і завдання дисципліни	Практичне завдання №1 На основі опрацювання теоретичного та правового матеріалів (законів, статей та публікацій) систематизувати розглянутий матеріал, скласти короткі доповіді та представити до обговорення наступні питання: критерії соціального розвитку, суб'єкти, механізми і інструменти соціальної політики.	1
Теоретико-методологічні засади соціального управління	Практичне завдання №2 На основі опрацювання теоретичного та правового матеріалів (законів, статей та публікацій) систематизувати розглянутий матеріал, скласти короткі доповіді та представити до обговорення наступні питання: поняття, принципи та функції соціального управління, нормативно-правова основа управління соціальним розвитком, складові соціального розвитку, визначення поняття "сталий розвиток".	1
Модернізація системи соціальних відносин	Практичне завдання №3 На основі опрацювання теоретичного та правового матеріалів (законів, статей та публікацій) систематизувати розглянутий матеріал, скласти короткі доповіді та представити до обговорення наступні питання: основні рівні дослідження соціальних відносин, соціальна політика в сфері розвитку соціальних	1

	відносин, соціоекономічний розподіл і соціальна нерівність.	
Теоретико-методологічні підходи до аналізу соціального розвитку	Практичне завдання №4 На основі опрацювання теоретичного та правового матеріалів (законів, статей та публікацій) систематизувати розглянутий матеріал, скласти короткі доповіді та представити до обговорення наступні питання: соціальні показники, аналіз соціальної структури сучасного українського суспільства, аналіз індексу людського розвитку регіонів України на основі використання вітчизняних та світових методик. Проходження тестів у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE за змістовним модулем 1.	1
Змістовий модуль 2		
Методологія та методи діагностики соціального розвитку	Практичне завдання №4 Кейс 1. Оцінювання якості соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які опинилися в складних життєвих обставинах. Практичне завдання №5 Кейс 2. Експертний висновок про систему моніторингу та оцінки Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».	1
Показники соціального розвитку суспільства	Практичне завдання №6 Кейс 4. Оцінювання розвитку діяльності наукових установ. Практичне завдання №7 Кейс 5. Використання методики Clinical Assessment for Systems Strengthening (CLASS) для оцінювання закладів охорони здоров'я.	1
Показники якості соціальних послуг	Практичне завдання №8 Кейс 7. Створення програми моніторингу і оцінювання соціальних аспектів реалізації проекту «Expert Support to the Implementation of the Ukraine Early Recovery Project of the European Investment Bank: Social	1

	Management Plan (SMP) and Stakeholder Engagement Plan (SEP)». Практичне завдання №9 Кейс 8. Оцінювання адміністративних послуг в рамках проекту Української Асоціації.	
Особливості соціального управління в Україні	Практичне завдання № 10 На основі опрацювання теоретичного та правового матеріалів (законів, статей та публікацій) систематизувати розглянутий матеріал, скласти короткі доповіді та представити до обговорення наступні питання: головні проблеми, що перешкоджають динамічному соціальному розвитку України; роль міжрегіонального співробітництва в активізації соціального розвитку; інноваційний потенціал створення соціальних і міжрегіональних кластерів в Україні; інституційна підтримка запровадження інноваційних підходів до соціального розвитку в Україні. Проходження тестів у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE за змістовним модулем 2.	1

8. Індивідуальне завдання (ІЗ)

Не передбачено.

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у дистанційному курсі, у формі тестів за кожним змістовим модулем.

Система поточного контролю базується на застосуванні таких форм контролю: словесні, наочні, практичні (пояснювально-ілюстративний); аудиторні та дистанційні; розв'язання ситуацій; кейси; самостійна робота.

Підсумковий контроль проводиться за екзаменаційний білетом, до складу якого входить теоретичне питання, тестові питання та ситуаційна задача. Умовою допуску до підсумкового контролю є те, що сума накопичених балів за всіма змістовими модулями повинна бути не менше 35 балів (за системою ESTC), або

наявність позитивних оцінок з поточного модульного контролю (за національною системою).

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів			
	усього	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ (семестр)	100	-	-	-
Змістовий модуль 1	35	25	-	10
Змістовий модуль 2	35	25	-	10
Індивідуальне завдання	-	-	-	-
Підсумковий контроль	30	-	-	-

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1	35
Практичне завдання №1	3
Завдання до самостійної роботи №1	3
Практичне завдання №2	3
Завдання до самостійної роботи №2	3
Практичне завдання №3	3
Завдання до самостійної роботи №3	3
Практичне завдання №4	3
Завдання до самостійної роботи №4	3
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ1 (у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE)	11
Змістовий модуль 2	35
Практичне завдання №4 (Кейс 1)	3
Практичне завдання №5 (Кейс 2)	
Завдання до самостійної роботи № 4. (Кейс 3. Створення системи моніторингу реформ з децентралізації)	3
Практичне завдання №6 (Кейс 4)	3
Практичне завдання №7 (Кейс 5)	
Завдання до самостійної роботи № 5. (Кейс 6. Оцінювання потенціалу організацій, які надають послуги вимушено переміщеним особам (дітям та сім'ям на місцевому рівні))	3
Практичне завдання №8 (Кейс 7)	3
Практичне завдання №9 (Кейс 8)	
Завдання до самостійної роботи № 6. (Кейс 9. Оцінювання потреб громад, які беруть участь у проекті «Підтримка стабілізації місцевих громад Донбасу»)	3
Практичне завдання №10	3

Тест за теоретичним матеріалом ЗМ2 (у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE)	14
Індивідуальне завдання (РГЗ)	-
Підсумковий контроль – екзамен	30
Теоретичне питання	10
Тестові питання	10
Ситуаційна задача	10
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диф. заліку	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Методичне забезпечення

1. Дистанційний курс «Соціальна та гуманітарна політика органів місцевого самоврядування» для аспірантів всіх форм навчання за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=1288>.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Горбатюк С. Концептуалізація моделі гуманітарної політики в Україні на сучасному етапі реформ. Ефективність державного управління. 2018. - Вип. 2. - С. 80-90. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2018_2_11

2. Кришень О. В. Сфера соціального забезпечення як соціальний пріоритет: порівняльний аналіз регіональних Стратегій-2020. Публічне адміністрування та національна безпека. 2019. № 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2019-6-5527>

3. Кудлаєнко С. В. Державна соціальна політика у сфері економічних відносин: концептуальні засади. Вісн. Хмельницького нац. ун-ту. Економічні

науки. 2017. № 2(1). С. 206 – 209. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_2\(1\)__40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_2(1)__40)

4. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. – К. : НАДУ, 2016. – 792 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/humanity/pages/dop/7/files/adc02c1f-97ec-4c08-af12-831558ed85f1.pdf>

5. Соціальна політика : навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. – 318 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Sotsial-na-polityka.pdf>

6. Соціогуманітарні чинники інтеграції і консолідації українського суспільства : аналіт. доп. / авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, О. М. Петроє та ін. – Київ : НАДУ, 2018. – 160 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/humanity/pages/dop/7/files/267ecd50-11de-436a-8b21-279e508e5592.pdf>

7. Стельмашук Ю. І. Державне регулювання розвитку соціально-гуманітарної сфери: термінологічний інструментарій. Інвестиції: практика та досвід. 2016. - № 20. - С. 93-97. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_20_22